

Posudek oponenta bakalářské práce – akademický rok 2016/2017

Autor: Tereza Kloudová   **Forma studia:** denní   **Obor:** Prezentace a ochrana kulturního dědictví

Název práce: Textilní průmysl na Orlickoústecku v letech 1945–1989

Vedoucí BP: PhDr. Vlastimil Havlík, Ph. D.

Oponent BP: Doc. PhDr. Ondřej Felcman, CSc.

Studentka Tereza Kloudová se v bakalářské práci soustředila na zmapování vývoje textilního průmyslu v jedné z jeho hlavních oblastí – Ústeckoorlicku, podhorském kraji na východě Čech, v celém poválečném období, a to až do roku 1989, kdy návrat k liberální demokracii znamenal také zásadní přelom v působení textilní výroby. Vzhledem k provázání textilní výroby v daném regionu zejména se sousedním Svitavskem se práce teritoriálně dotkla území sousední severozápadní Moravy. Autorka stručně pojednala historii textilních firem, které v Podorlicku a zejména na Ústeckoorlicku vznikaly od rozmachu průmyslové revoluce, aby si tak ujasnila výrobní základnu, z níž byly po znárodnění a začleňování konfiskátů pod národní správou vytvářeny v letech 1946–1949 několikeré nové národní podniky s poměrně velkým počtem dílčích závodů a provozů. Zmiňuje také teritoriální vymezení regionu, avšak toto není zcela přesně určeno, zejména ve vztahu k okresu utvořenému v roce 1960 (Vysokomýtsko). Další část práce se zabývá vývojem založených národních podniků a jejich proměnami v letech 1949–1989 s důrazem na organizační stránku věci – změny ve skladbě národních podniků i ve struktuře jejich závodů. Pozornost věnuje dále textilním závodům, které náležely pod národní podniky se sídlem v jiném okrese, resp. kraji (Hedva Moravská Třebová a Mosilana Brno). V poslední sedmé kapitole autorka stručně popisuje stav, v němž se nachází průmyslové areály zrušených textilních závodů, které po otevření trhu a zapojení českého průmyslu do světové ekonomiky ztratily oproti levnému asijskému textilnímu zboží konkurenceschopnost a postupně s utlumováním výroby zanikaly. Je patrné, že některé provozy se udržely v textilní výrobě, ale jako menší firmy specializované na náročnější produkci např. v technických tkaninách, jiné byly využity pro jinou výrobu a některé chátrají anebo byly dokonce zbourány, aby uvolnily prostor pro nové využití.

Práce T. Kloudové je vedle sedmi zmíněných kapitol opatřena krátkým úvodem, v němž autorka vymezuje obsah a cíl práce. Rozbor pramenů a literatury pojala jako samostatnou první kapitolu. V závěru stručně shrnuje výsledky. Bylo by možná užitečné vzhledem ke studovanému oboru, kdyby se autorka v závěru hlouběji zamyslela nad otázkou, zda opuštěné průmyslové areály je skutečně vhodné uchovat v původní podobě a v plném rozsahu jako hmotný doklad období industrializace, jak se přimlouvá. Nebo by v některých případech bylo vhodnější zcela změnit jejich společenské využití zvláště, když rozloha republiky není velká a rychle rostoucí plochy nově zastavovaných částí krajiny začínají vytvářet do budoucna nové problémy různého typu, zatímco v centrech měst zůstávají pusté nevyužité plochy.

Bakalářská práce je založena na studiu archivních pramenů a pomůcek zejména v SOA Zámorsk, MZA Brno a Městském muzeu v Ústí nad Orlicí, dále elektronických pramenů nezbytných pro získání přehledu o nových firmách, a odborné literatury z dějin textilu a dějin regionu. Je opatřena seznamem pramenů a literatury, přílohami, které vhodně ilustrují zejména stav některých již nepoužívaných průmyslových objektů, seznamem příloh, seznamem zkratk (vzhledem k jejich množství bylo možné zkratky vysvětlit v textu) a užitečným přehledem, v němž jsou vysvětleny odborné pojmy. K seznamu pramenů: místo

uložení (např. SOA Zámorsk) se uvede jen jednou a pod něj se zařadí všechny archivní fondy z v archivu pro práci využití a stejně tak se neopakuje fond, z něhož je prozkoumáno několik kartonů. Takto zpracovaný seznam je podstatně přehlednější a navíc pak odpovídá užitému úzu.

Skladba kapitol vychází zejména z chronologického principu a představuje konzistentní celek. Tematický obsah jednotlivých částí má vcelku logickou návaznost a ucelenou podobu. Jistým vybočením je pouze 5. kapitola, v níž se obsah úvodní části výrazně prolíná, resp. překrývá s obsahem jediné podkapitoly (vhodnější by bylo kapitolu nečlenit a veškerý text pojmut jako jednolitý celek). Text je opatřen poznámkami; k jejich zápisu podotýkám, že ani u nich není zvykem stálé opakování plné citace odkazu, které zbytečně zatěžuje a orientaci poněkud komplikuje.

Zmínit je třeba ještě několik věcných pochybení, aby se jich autorka napříště vyvarovala. Na s. 5 je u J. Preisse pravděpodobně zaměněny termíny autor a editor (odborník, který vydává tištěné dokumenty). Choceň byla městem dříve než v roce 1848 (s. 9). Dekret č. 100/1945 Sb. je prvním ze série znárodnovacích dekretů z října 1945, nikoliv konfiskačním (s. 28); dále se nejedná o Benešovy dekrety (to je novinářská zkratka), ale o dekrety prezidenta republiky (s. 58), jen to je právně přesné označení, které odborná historie vyžaduje. A při budování závodu v Nitre v šedesátých letech nelze psát o zahraničí, jednalo se přece o území Československé republiky, do níž vedle historických českých zemí patřilo i Slovensko, a to až do roku 1992 (s. 40).

Stylistika textu má vcelku solidní úroveň a bez gramatických pochybení, což je třeba ocenit. Doporučuji však nekolísat ve slovesném čase, tj. nestřídat minulý čas s přítomným, zvláště když text hovoří o minulých dějích. U přídavného jména utvořeného ze dvou názvů – královéhradecké a Královéhradecký kraj – se píše *é*, nikoliv *e* i uprostřed. Bylo by vhodné vystříhat se i zbytečného používání slova *zde*, jehož koncentrace je někdy více než výrazná a které je v 90% případů používáno nadbytečně (jen na s. 12, 13 a 19 vždy 3x – 4x, velmi často pak 2x). Také slůvko *bohužel* má autorka ve svém slovníku oblíbené, bylo by lepší ho v odborné práci nepoužívat anebo ho alespoň výrazně omezit. Povětšinou není třeba vyjadřovat své pocity. Jednotlivé odstavce však nejsou graficky vyznačeny (ustupující první řádek).

Celkově však práci hodnotím velmi pozitivně a oceňuji zájem autorky o tuto tematiku. Za těchto okolností mohu konstatovat, že práce splňuje všechny nároky na závěrečnou práci v bakalářském studijním oboru *Prezentace a ochrana kulturního dědictví*, a mohu ji tak bez výhrad doporučit k obhajobě, přičemž navrhuji hodnocení .....

V Praze 4. června 2017

doc. PhDr. Ondřej Felcman, CSc.